

De bestektekening van architect D.A.N. Margadant (bron: Utrechts Archief)

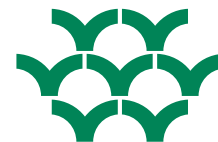
HOLLANDS SPOOR OUD JUWEEL IN NIEUWE ZETTING

Het bijna 125 jaar oude station Hollands Spoor is het tweede station op die plek. Werd de trein aanvankelijk beschouwd als de omstreden concurrent van trekschuit en postkoets, het belang van snelle treinverbindingen werd alras duidelijk. Het boek beschrijft de industriële en stedenbouwkundige ontwikkeling die leidde tot de bouw van een groot nieuw station, en de geschiedenis nadien. Een waardevol boek.

De eerste Nederlandse spoorlijn Amsterdam – Haarlem (1839) is al in 1843 doorgetrokken naar Den Haag en Rotterdam. De trein kwam met een snelheid van wel 35 km/uur door het weiland aanrijden en stopte achter een neoclassicistisch stationnetje, een soort Grieks tempeltje dat destijds in de gemeente Rijswijk lag. De snelle groei van de reizigersaantallen en de hinder voor het vele kruisende verkeer maakten al spoedig ophoging van het spoor en een groot station met perrons en overkapping noodzakelijk. In 1893 – het gebied was inmiddels Haags geworden – werd het rijk gedecoreerde

Trapportaal van de Koninklijke Wachtkamer.
 Foto Paul Lunenburg

neorenaissance-gebouw van architect Margadant geopend. Het is in 1989 door een grote brand vrijwel verwoest, maar de door velen gevreesde afbraak – station Staatsspoor was in de jaren 70 ook al gesloopt – bleef achterwege; NS koos voor restauratie. De fraaie Koninklijke Wachtkamer is bij de brand gespaard gebleven en wordt in het boek uitvoerig in het zonnetje gezet.

Auteur Koos Havelaar is tevens oprichter en voorzitter van de Stichting Haags Industrieel Erfgoed. Het ligt dan ook voor de hand dat hij de nodige aandacht geeft aan de omliggende Stationsbuurt met z'n vele industriële bedrijven. Bijvoorbeeld de ijzergieterij ('Pletterij') Enthoven, die de gietijzeren spoorwagens en zuilen heeft vervaardigd. Andere betrokken Haagse bedrijven waren meubelfabriek Mutters (betimme-

Het station met links de originele ingang van de Koninklijke Wachtkamer ca. 1900. Foto verzameling Haags Gemeente Archief

ring en meubilair van de Koninklijke Wachtkamer) en plateelfabriek Rosenberg (de tegeltableaus in de centrale hal zijn in 1949 weggemoderniseerd). De omgeving van het station, vooral rond het voorplein, is in de afgelopen decennia ingrijpend veranderd door de komst van het 'Strijkijzer' en andere grootschalige bouwwerken. Over de visuele harmonie kan verschillend worden gedacht, maar ondanks of juist door die contrasterende context komt het fraaie stationsgebouw goed tot z'n recht.

Het boek is mede door de vele historische en nieuwe afbeeldingen zeer de moeite waard.

HOLLANDS SPOOR een koninklijk treinstation – kathedraal van de techniek, Koos Havelaar, uitg. Eindeloos ontwerpen en uitgeven, 170 blz., ISBN 978-90-78824-04-6, € 35,-

René Vlaanderen

REDACTIELID VAN ONS DEN HAAG WORDEN?

Houdt u van schrijven, fotograferen of redigeren?

Draagt u de Vrienden van Den Haag een warm hart toe?

Zou u zich meer willen inzetten voor de Vrienden?

Wilt u met ons meedenken over de inhoud van het blad?

Redactielid van Ons Den Haag, is dat iets voor u?

JA?

Stuur dan een berichtje waarin u uw mogelijke bijdrage vermeldt aan redactie@vriendenvandenhaag.nl.